

Sygn. akt III U 143/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2013 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy J. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową

na skutek odwołania J. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 15 stycznia 2013 r., **znak:** (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przywraca wnioskodawcy J. T. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową na okres 3 lat, począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r.,

II. stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 143/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 września 2013r.

Decyzją z dnia 15 stycznia 2013 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. T. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, wobec ustalenia przez Komisję Lekarską ZUS, iż jest on zdolny do pracy.

W podstawie prawnej decyzji, organ rentowy powołał przepisy art. 12 i 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz art. 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673).

W uzasadnieniu wskazał, iż zgodnie z przepisami powołanych ustaw prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobie, która stała się niezdolna do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, a ponadto spełnia warunki wymagane do uzyskania prawa do tej renty.

Z uwagi na ustalenie orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS, iż wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy, nie ma on prawa do renty.

W odwołaniu z dnia 28 stycznia 2013 r. wnioskodawca J. T. zakwestionował powyższą decyzję jako krzywdzącą, wnosząc ostatecznie o jej zmianę i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując w całości stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Przemyślu - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. T., ur. (...), z zawodu hydraulik, naparzac, pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy przyznawaną kolejnymi decyzjami ZUS począwszy od 22 kwietnia 1998 r., tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego. Świadczenie rentowe wnioskodawca pobierał do dnia 31 grudnia 2012 r.

Dnia 29 października 2012 r. wnioskodawca złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Do wniosku załączył zaświadczenie o stanie zdrowia wystawione przez (...) z dnia 29 października 2012 r. potwierdzające obustronny niedosłuch czuciowo – nerwowy z szumami usznymi powodujący społeczną niewydolność słuchu.

Podczas ostatniego badania kontrolnego przeprowadzonego w dniu 29 listopada 2012 r. lekarz orzecznik ZUS po zasięgnięciu opinii specjalistycznej lekarza konsultanta – specjalisty laryngologa rozpoznał u wnioskodawcy: niedosłuch czuciowo – nerwowy dużego stopnia, szumy uszne, zespół cieśni nadgarstka lewego miernego stopnia, które to naruszenia sprawności organizmu nie powodują niezdolności do pracy zgodnie z poziomem kwalifikacji.

Na skutek sprzeciwu wnioskodawcy, komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 7 stycznia 2013 r., również stwierdziła zdolność wnioskodawcy do pracy, przyjmując rozpoznanie lekarza orzecznika ZUS za prawidłowe.

Orzeczenie to stało się podstawą faktyczną zaskarżonej decyzji.

Biegły sądowy – specjalista laryngolog w opinii z dnia 7 czerwca 2013 r. rozpoznał u wnioskodawcy J. T. niedosłuch typu czuciowo – nerwowego dużego stopnia, szum w uszach protezowany aparatem słuchowym na ucho lewe.

Biegły stwierdził, iż z powodu niedosłuchu wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy tzn. z powodu naruszenia sprawności organizmu w znacznym stopniu utracił zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Niezdolność jest okresowa, na okres 3 lat.

W uzasadnieniu biegły podniósł, że niedosłuch u wnioskodawcy istnieje od 16 lat, od kilku lat z powodu zaczynającej się niewydolności społecznej słuchu został oprotezowany aparatem słuchowym na ucho lewe. Uszkodzenie słuchu tego typu związane z pracą w nadmiernym hałasie jest trwałe, nie rokuje poprawy. Wraz z wiekiem niedosłuch pogarsza się.

Zdaniem biegłego wnioskodawca jako hydraulik, monter instalacji budowlanych nie może pracować w swoim zawodzie i dlatego jest niezdolny do pracy. Niezdolność ta powstała wskutek choroby zawodowej, tj. zawodowego uszkodzenia słuchu (decyzja Państwowego Terenowego Inspektora Sanitarnego w P. z dnia 2 lipca 1998 r.).

Organ rentowy złożył pisemne zarzuty do powyższej opinii podając, że opinia budzi zastrzeżenia natury medycznej, jest niepełna i niezgodna

z obowiązującym ustawodawstwem. Wobec błędnej i sprzecznej opinii biegłych z ustaleniami Komisji Lekarskiej ZUS organ rentowy wniósł

o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego otolaryngologa z listy Sądu Okręgowego w R. oraz specjalisty medycyny pracy pracującego

w Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy celem ustalenia czy aktualne naruszenie sprawności organizmu wnioskodawcy spowodowane obecnym stopniem zaawansowania schorzeń narządu słuchu związanych z chorobą zawodową powoduje częściową, długotrwałą niezdolność do pracy.

W opinii z dnia 9 lipca 2013 r. biegły sądowy z zakresu medycyny pracy stwierdził u wnioskodawcy niedosłuch czuciowo – nerwowy dużego stopnia, protezowany aparatem słuchowym na ucho lewe, szumy uszne oraz stan po leczeniu operacyjnym zespołu cieśni nadgarstka lewego.

W uzasadnieniu opinii biegły podniósł, iż zgadza się z opinią biegłego laryngologa z dnia 7 czerwca 2013 r. stwierdzającą u wnioskodawcy znaczne uszkodzenie słuchu. Biegły dodał, że konsultant ZUS w opinii z dnia 20 listopada 2012 r. podał, że wnioskodawca nie może pracować:

w ponadnormatywnym hałasie, na wysokości, obsługiwać maszyn w ruchu

i pracować na stanowiskach wymagających stałej komunikacji słownej. Jest to – zdaniem biegłego – właściwa lista przeciwwskazań do pracy, ale wyciągnięte wnioski były niewłaściwe, ponieważ w konkluzji konsultant pisał, że wnioskodawca jest zdolny do pracy z zastrzeżeniami jak wyżej.

Według biegłego wnioskodawca J. T. nie jest zdolny do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji i ostatnio wykonywanej, gdyż w obu tych sytuacjach na stanowiskach pracy występują narażenia i zagrożenia wymienione w przeciwwskazaniach do pracy.

Ponadto ograniczenia w komunikacji werbalnej, liczne przeciwwskazania oraz poziom posiadanych dotychczas kwalifikacji stanowią takie ograniczenia, że w praktyce wykluczają zdobycie innego zawodu. Stąd brak jest możliwości przekwalifikowania do pracy w innym zawodzie.

Reasumując biegły uznał, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy na okres 36 miesięcy, a niezdolność ta pozostaje w związku z chorobą zawodową.

W zarzutach do opinii biegłego medycyny pracy organ rentowy wskazał, iż opinia ta budzi zastrzeżenia natury orzeczniczej, jest niepełna

i niezgodna z obowiązującym ustawodawstwem. Zarzucono, że biegły nie ustosunkował się do odmiennego stanowiska orzekających gremiów ZUS celem bezspornego ustalenia, czy obecne naruszenie sprawności organizmu wnioskodawcy powoduje częściową niezdolność do pracy i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Wobec błędnej i sprzecznej opinii biegłego z ustaleniami Komisji Lekarskiej ZUS organ rentowy wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego specjalisty medycyny pracy i otolaryngologa pracujących

w Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy i biegłego psychologa klinicznego celem ustalenia czy aktualne naruszenie sprawności organizmu wnioskodawcy spowodowane obecnym stopniem zaawansowania schorzeń narządu słuchu związanych z chorobą zawodową powoduje częściową, długotrwałą niezdolność do pracy, przy uwzględnieniu, że o prawie do renty

z tytułu niezdolności do pracy decyduje brak rokowania odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu zawodowym.

Dowód:

- decyzja ZUS z dnia 5.08.1998r.,

- wniosek o ponowne ustal. prawa do renty z dnia 29.10.2012r.,
- opinia lekarska z dnia 29.10.2012r.,
- opinia lekarza konsultanta z dnia 20.11.2012r.,
- orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 29.11.2012r.,
- orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 7.01.2013r.,
- decyzja ZUS z dnia 15.01.2013r.

w aktach rentowych nr 2105714.

- opinia biegłego laryngologa z dnia 7.06.2013r. – k. 13-14,
- zarzuty do opinii biegłych – k. 19-21,
- opinia biegłego med. pracy - k. 26-28,
- zarzuty do opinii biegłego med. pracy – k. 33-35

Dokonując powyższych ustaleń Sąd oparł się na dowodach z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych oraz w ramach toczącego się w sprawie postępowania dowodowego, których wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, korzystają więc one z domniemania prawdziwości zawartych w nich danych z mocy art. 244 i nast. k.p.c.

Z kolei ustaleń faktycznych dotyczących stanu zdrowia wnioskodawcy J. T. Sąd dokonał w oparciu o opinię biegłych sądowych, uznając je za w pełni miarodajne, w zakresie oceny zdolności wnioskodawcy do pracy zarobkowej i stopnia naruszenia sprawności organizmu. Opinie te zostały wydane w oparciu o szczegółową analizę dokumentacji jego leczenia, z uwzględnieniem wyników badań pomocniczych. Opracowane zostały przez lekarzy o specjalizacjach z zakresu schorzeń, na które leczy się wnioskodawca. Zawierają ponadto dostateczne uzasadnienie wniosków końcowych. Wbrew zarzutom organu rentowego biegli sądowi odnieśli się do odmiennego stanowiska gremiów orzeczniczych ZUS, szczegółowo to uzasadniając.

Zarówno lekarz orzecznik ZUS, jak i komisja lekarska ZUS, nie wskazali na czym polegała poprawa stanu zdrowia wnioskodawcy uzasadniająca jego zdolność do pracy. Takiej poprawy nie stwierdzili w badaniu przedmiotowym i po analizie dokumentacji lekarskiej biegli sądowi w swoich opiniach. Natomiast biegły sądowy – lekarz medycyny pracy wskazał wręcz, iż stanowisko gremiów orzeczniczych ZUS w zakresie, w jakim stwierdzają, iż wnioskodawca może pracować w wymiarze pełnego etatu zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami budzi zastrzeżenia, gdyż na tych stanowiskach pracy występują narażenia i zagrożenia wymienione w przeciwwskazaniach do pracy.

Jednocześnie podkreślić wypada, że potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii. Sąd nie ma bowiem obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii dalszych biegłych, jeżeli przedłożone już opinie nie zawierają luk, nie są niekompletne, odpowiadają na postawione tezy dowodowe, są jasne, czyli należyście uzasadnione i weryfikowalne, pozwalają zrewidować organowi orzekającemu zawarte w niej rozumowanie co do trafności wniosków końcowych, naświetlają wyjaśniane okoliczności z punktu widzenia wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego biegłemu materiałowi sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. T. zasługuje na uwzględnienie, gdyż decyzja organu rentowego wydana została w oparciu o nieprawidłowe ustalenia faktyczne, w zakresie oceny jego zdolności do pracy zarobkowej i stopnia naruszenia sprawności organizmu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 199, poz. 1673 ze zm.) z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje „renta z tytułu niezdolności do pracy” – dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Na podstawie art. 17 ust. 1 i 2 powołanej ustawy przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Świadczenia zaś przysługują niezależnie od długości okresu ubezpieczenia wypadkowego oraz bez względu na datę powstania niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową.

Stosownie do art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Zgodnie natomiast z zapisem ust. 3 cytowanego przepisu ustawy, częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Sporną pomiędzy stronami okolicznością było - czy wnioskodawca jest chociażby częściowo niezdolny do pracy.

Z ustalonego przez Sąd, w oparciu o opinię biegłych sądowych, stanu faktycznego wynika, iż J. T. jest częściowo, okresowo przez 3 lata niezdolny do pracy, począwszy od 1 stycznia 2013 r.

Wskazać należy, że w sprawie oceny stanu zdrowia wnioskodawcy wypowiedali się specjaliści z zakresu schorzeń rozpoznawanych u J. T.. Podstawą zasięgnięcia opinii od biegłych w danej sprawie jest konieczność odwołania się przez sąd do specjalistów posiadających wiadomości specjalne z danej dziedziny, a to zgodnie z art. 278 k.p.c. Zatem to biegli muszą się wypowiedzieć, czy i jakie choroby oraz w jakim stopniu powodują naruszenie sprawności organizmu. Tylko oni, na bazie swojej wiedzy i doświadczenia, mogą stwierdzić takie czy inne nasilenie dolegliwości oraz ich wpływ na zachowaną zdolność do pracy. Opinie te zostały wydane po wnikliwej analizie dokumentacji z leczenia, z uwzględnieniem orzeczeń lekarzy orzeczników ZUS.

Zgodnie z art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), wypłatę wstrzymanych emerytur i rent wznawia się od miesiąca ustania przyczyny powodującej wstrzymanie świadczenia, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano decyzję z urzędu o jej wznowieniu.

Z powołanych względów Sąd orzekł o przyznaniu wnioskodawcy prawa do renty począwszy od 1 stycznia 2013 r., tj. od dnia wstrzymania świadczenia.

Zgodnie z art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie

ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy w chwili wydania zaskarżonej decyzji miał wszystkie potrzebne dane, pozwalające na wydanie decyzji zgodnej z prawem. Po stronie wnioskodawcy nie występował obowiązek wykazania żadnych innych okoliczności uzasadniających jego wniosek.

Uznać należy ponad wszelką wątpliwość, że istniejące u wnioskodawcy schorzenia kwalifikują go nadal do uznania za osobę częściowo okresowo niezdolną do pracy. Powołani w sprawie biegli lekarze sądowi wskazywali, że historia choroby wnioskodawcy pozwala uznać, że nie nastąpiła żadna istotna poprawa stanu jego zdrowia.

Po wydaniu decyzji przez organ rentowy nie wystąpiły żadne okoliczności pozwalające stwierdzić, iż nastąpiło takie pogorszenie stanu zdrowia wnioskodawcy, które pozwoliłoby zakwalifikować go jako osobę częściowo niezdolną do pracy. Takie zaś ustalenia były możliwe do poczynienia w świetle posiadanej przez ZUS dokumentacji medycznej.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych orzeczono, jak w punkcie II sentencji wyroku.